

a přispívá z tax ošetřovacích, tedy vlastně z peněz zemských, na platy personálu a že je proto spravedливо, aby se vyhradila zemi České prostřednictvím zv-u rozsáhlá ingerence na záležitosti všeobecných veřejných nemocnic (srov. dův. zprávu k zákonu, sněmovní předlohy z r. 1887 Tisk LXXVII/1887, Zpráva zv-u, kterou se předkládá osnova zákona o úpravě veřejnoprávních poměrů všeobecných veřejných nemocnic v Čechách č. 254/1887 sněm.).

Podle toho, co doličeno, sluší pohlížeti na správní akty zv-u o schvalování usnesení správních orgánů všeobecných veřejných nemocnic v Čechách, jež se týkají úpravy požitků zaměstnanců nemocnic těch ve smyslu § 12 zák. č. 19/1888 č. z. z. jako na výron práv, jež mu příslušela podle platných předpisů před zák. č. 125/1927 Sb. vůči ústavům, které nenáležejí k ústavům zemským. Oprávnění k vydávání aktů těch zůstalo tedy vyhrazeno podle 2. odst. § 5 zák. č. 125/1927 Sb. zv-u organizovanému podle tohoto zákona a nepřešlo podle 1. odst. § 5 zák. č. 125/1927 Sb. na úřad zemský (srov. Slovník veř. práva čsl. Stat': Nemocnice a jiné ústavy léčebné a humanitní, str. 922). V tomto smyslu bylo pojiáno ustanovení § 5 odst. 2 org. zák. č. 125/1927 Sb. v ústavně-právním výboru poslan. sněmovny, jak patrně ze zápisu výboru toho, že k právům v odst. 2 § 5 uvedeným patřilo v Čechách právo ve správě, resp. účasti na správě zemských a jiných ústavů a fondů (na př. v. v. nemocnice . . .), (viz Dr. J. Říha, Organizace politické správy v rep. Čsl., Kompas 1928, str. 191).

Shrnuv tyto vývody, dospívá soud k názoru, že schvalovati úpravy služebních příjmů zaměstnanců v. v. okresních nemocnic v zemi České, provedených vrchní správou nemocnic, přísluší za účinnosti § 5 org. zák. č. 125/1927 Sb. zemskému výboru a nikoliv zemskému úřadu. Ale pak nezbylo, než nař. rozhodnutí zemského úřadu jako vydané úřadem nepřislušným zrušiti po rozumu § 6 odst. 2 zák. o ss pro vadnost řízení.

Č. 12.211.

Váleční poškození: * Nastoupením vojenské služby ve světové válce přerušilo se spoluzití družky s mužem (§ 15 zák. č. 142/1920 Sb.).

(Nález ze dne 14. prosince 1935 č. 4664/34.)

Prejudikatura: Boh. A 5972/26.

Věc: Anna T. v P. proti ministerstvu sociální péče o důchod vdovský.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Žádost stěžovatelčinu, aby jí poskytnut byl vdovský důchod, zamítl zemský úřad pro péči o vál. poškozence v Praze rozhodnutím z 10. července 1933 s odůvodněním, že Karel Č., od něhož nárok na důchod odvozovala, podle výsledku šetření s ní nežil vůbec ve společné domácnosti, nýbrž že týž k ní dojížděl pouze občas na návštěvu, pročež nelze st-lku pokládati za jeho družku.

V odvolání tvrdila st-lka, že Karel Č. s ní žil jako druh a to po dobu delší jednoho roku, ježto do spolužití toho nutno včítati i dobu od nastoupení služby válečné do jeho smrti. Dále uváděla, že jí vládou bylo uděleno povolení, aby přijala rodné jméno svého zemř. druha, což samo o sobě mělo účinek, jakoby mezi ní a Karlem Č. byl uzavřen sňatek, takže přísluší jí nárok na vdovský důchod.

Žal. úřad zamítl odvolání to nař. rozhodnutím, v němž uvedl, že ponechává úplně stranou spornou otázku, zda st-lka žila se svým zemřelým druhem Karlem Č. skutečně v poměru, jaký má na mysli § 15 požitk. zák., a zda poměr ten vykazoval náležitých znaků, které by nasvědčovaly tomu, že jde o faktické manželství, jak st-lka dovozovala, a řeší další otázku, zda mezi st-lkou a jejím druhem šlo o poměr spolužití, trvajícího nepřetržitě jeden rok před nastoupením jeho vojenské služby za světové války. A tu shledal, že Karel Č. konal aktivní (presenční) službu vojenskou v době od 7. října 1910 do 15. října 1913 a dále, že nastoupil již dne 26. července 1914 opět vojenskou službu, z níž se již více nevrátil. Nemohlo tedy spolužití trvati nepřetržitě jeden rok, jak žádá to § 15 cit. zák. Pro názor, že do roční lhůty je včítati vojenskou službu konanou ve světové válce, není v zákoně opory.

O stížnosti uvažoval nss takto:

Paragraf 13 zák. č. 142/20 Sb. ustanovuje, že důchod vdovský přísluší vdově po padlém nebo zemřelém manželu, u něhož jsou splněny podmínky § 1 lit. a) zák. č. 199/19 Sb. Paragraf 15 téhož zák. pak stanoví, že nárok na vdovský důchod má — není-li tu vdovy — i družka, žila-li s mužem (§ 13) aspoň rok nepřetržitě, nežli nastala událost, zakládající nárok, anebo nežli muž nastoupil službu vojenskou.

Žal. úřad posuzoval nárok st-lkou uplatněný výhradně s hlediska § 15 cit. zák. a vyslovil, že jí nárok na důchod vdovský nelze přiznati, ježto s Karlem Č., od něhož nárok na důchod odvozuje, nežila nepřetržitě jeden rok před nastoupením jeho vojenské služby za války světové. Že s ním nepřetržitě nežila a žítí nemohla, dovozuje žal. úřad z fakta, že Karel Č. v době od 7. října 1910 do 15. října 1913 konal aktivní (presenční) službu vojenskou a již 26. července 1914 nastoupil vojenskou službu válečnou, z níž se nevrátil.

Stížnost nepopírá skutečnosti, z nichž žal. úřad stran konání vojenské služby vychází, tvrdí však, že nař. rozhodnutí je nezákonné proto, poněvadž nezapočítává do onoho roku v § 15 uvedeného dobu od nastoupení válečné služby vojenské, t. j. od 26. července 1914, do dne, kdy Č. padl, t. j. do 22. února 1915. Událost nárok zakládající, totiž smrt Č., nastala 22. února 1915, a poněvadž nař. rozhodnutí vychází od toho, že st-lka s Č. žila od návratu z aktivní (presenční) služby, t. j. od 16. října 1913, bylo to déle než rok, a st-lka nárok na důchod má. Stojí tedy stížnost na stanovisku, že nastoupení vojenské služby za války nepřerušovalo spolužití druha s družkou vůbec. Pro názor ten není však v zákoně o požitcích vál. poškozců žádné opory. Spolužití druha s družkou bylo nastoupením služby vojenské za války nepochybně přerušeno, ježto fakticky přestalo, vylučujíc společné jich bydlení. Zákon sám v § 15 vyžaduje nepřetržité spolužití před nastoupením vojenské služby, spatřuje tedy ve vojenské službě přerušení spolužití na tak dlouho, pokud

služba trvá (srov. Boh. A 5972/26). Stížnost má ovšem pravdu, že manželé nepřestali býti narukováním manžely svých manželek, ale z toho nedá se ničeho dovoditi pro otázku nároků družek na důchod. Neboť nárok družek zákonodárce upravil jinak než nárok manželek. Ne každá družka nárok ten má, nýbrž jen ta, která aspoň rok nepřetržitě s tím, od něhož nárok odvozuje, žila.

Z úvah těch vyplývá, že žal. úřad nepochybil, když st-lce pro nedostatek předpokladů nepřetržitého ročního spolužití odepřel nárok na důchod odvozený podle § 15 zák. o požitcích vál. poškozců od Karla Č. Jde z nich také, že řízení netrpí vytýkanou vadou, kterou spatřuje stížnost v tom, že žal. úřad neprovedl důkazů st-lkou v odvolání navržených. Neboť skutková podstata, z níž vychází žal. úřad, že totiž Karel Č. v době od 7. října 1910 do 15. října 1913 konal aktivní (presenční) službu vojenskou a již 26. července 1914 nastoupil vojenskou službu válečnou, z níž se nevrátil, nikdy st-lkou nebyla popřena, a nepopírá ji ani stížnost. Nebylo tedy potřebí prováděti důkazy v odvolání nabídnuté, jimiž st-lka jen chtěla prokázati, že s Č. žila jako družka, což popřel úřad I. stolice. Nař. rozhodnutí však nárok její nezamítá proto, že nebyla družkou Č., nýbrž proto, že její spolužití s ním netrvalo nepřetržitě jeden rok.

Stížnost ve vývodech svých cituje i § 13 a § 14 zák. o požitcích vál. poškozců. Tato ustanovení týkají se však jedině vdov po mužích ve válce padlých a zemřelých, resp. vdov po invalidech, kdežto pro družky platí speciální ustanovení § 15. Nelze proto z ustanovení §§ 13 a 14 pro nárok dle § 15 vůbec ničeho dovoditi. Že by st-lka byla vdovou po muži ve válce padlém, to stížnost netvrdí a netvrdí ani způsobem v § 18 zák. o ss předepsaným, že povolení dané jí usnesením vlády užívati jména Č. má v zápětí, že nárok její má býti posuzován jako nárok vdovy a ne družky, a nevytýká ani, že žal. úřad na námitku tohoto obsahu, v odvolání obsaženou, nereagoval. Těmito otázkami se tedy nss zabývati nemůže.

Č. 12.212.

Váleční poškozců: I. Nebyl-li příjemce přeplacených požitků invalidního důchodu v dobré víře, lze požadovati vrácení neprávem vyplacených požitků bez časového omezení daného §em 31 odst. 3. zák. č. 142/20 ve znění zák. č. 133/30 Sb. — **II.** Ustanovení §u 31 odst. 3 zák. č. 142/20 ve znění zák. č. 133/30 Sb. požadovati vrácení částek neprávem vyplacených týká se i přeplatek vzniklých před účinností zák. č. 133/30 Sb..

(Nález ze dne 14. prosince 1935 č. 5512/34.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 5020/25, 5894/26.

Věc: Arnošt E. proti ministerstvu sociální péče o přeplatek invalidního důchodu.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.